

Asia: VN/28901/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi ampumaratojen ympäristöluvanvaraisuuden rajan nostamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ympäristöministeriö on pyytänyt Varsinais-Suomen ELY-keskukselta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi ampumaratojen ympäristöluvanvaraisuuden rajan nostamisesta.

Esityksellä ilmoituksenvaraiseksi säädettäisiin ulkona sijaitseva ampumarata, jolla on tarkoitettu ammuttavaksi enintään 50 000 laukausta vuodessa ja jossa ei ole lyijyhauleilla tapahtuvaan haulikkoammuntaan tarkoitettua rataa. Muu kuin ilmoituksenvarainen ulkona sijaitseva ampumarata olisi ympäristöluvanvarainen.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen lausunto

Varsinais-Suomen ELY-keskus toteaa, että esitys vaikuttaisi erityisesti kuntien ympäristönsuojelulain nojalla käsittelemiin ja valvomiin ampumaratoihin. ELY-keskuksen valvonnassa olevat sotilaskäyttöön tarkoitetut ampumaradat säilyvät pääsääntöisesti ympäristöluvanvaraisina niiden laukausmäärien perusteella. ELY-keskukset ovat kuitenkin antaneet lausuntoja esimerkiksi meluhaitoista myös kuntien toimivaltaan kuuluvissa ampumaratojen ympäristölupien hakemus- ja valitusasioissa, joten ELY-keskuksille on kertynyt asiasta kokemusta myös tältä osin.

Esityksellä ei lievennetä ilmoitusmenettelyyn liittyvän päätöksenteon ja toiminnan ympäristövaikutusten arviointia, joten muutoksella ei ole vaikutusta luonto- ja vesiensuojeluarvojen tai häiriintyvien kohteiden huomioon ottamiseen.

Esityksessä muutosta perustellaan käsittelyaikojen lyhenemisellä. ELY-keskus kuitenkin toteaa, että sekä ympäristölupahakemuksen käsittelyssä että ilmoitusmenettelyssä asian käsittely voi viivästyä, jos asiakirjat ovat puutteellisia eikä käsittelyn tueksi ole esitetty riittäviä selvityksiä toiminnan ympäristövaikutuksista. Puutteelliset asiakirjat voivat johtaa tutkimatta jättämiseen. Käsittelyaika voi myös pidentyä, jos kesken ilmoituksen käsittelyn onkin siirryttävä ympäristölupamenettelyyn esimerkiksi naapurussuhdelain tarkoittaman kohtuuttoman rasituksen takia.

ELY-keskus katsoo, että pohjavesialueella sijaitsevan ampumaradan tulee säilyä ympäristöluvanvaraisena jatkossakin. Esitys on tältä osin asianmukainen.

Meluvaikutusten osalta on huomioitava, että myös pienehköjen, kuntien käsittelemien ampumaratojen melusta aiheutuu usein viihtyisyyshaittaa ja joissakin tapauksissa myös terveyshaittaa. Ampumaradat sijoittuvat valitettavan usein lähelle melulle herkkiä kohteita, kuten asutusta ja loma-asutusta.

Ampumaratojen aiheuttamalle melulle on asetettu ohjearvot (Vnp 53/1997), joiden mukaan tunnuslukuna on melun maksimitaso LAImax. Yleensä ympäristöluvista käytetään melun raja-arvona asutukseen kohdentuvan melun osalta LAImax 65 dB ja loma-asutuksen osalta 60 dB. Raja-arvo kohdentaa huomion ampumaradan korkeimpaan yksittäiseen melutapahtumaan. Ampumatoiminnasta aiheutuvaan meluhaittaan ei kuitenkaan usein vaikuta pelkästään se, mikä on korkein ampumatoiminnasta aiheutuva melupiikki tai se, montako laukausta ampumaradalla ammutaan vuodessa. Vaikutusta on myös ampumaradan sijainnilla ja ampumaradan käytöllä pääosin samaan aikaan, kuin ihmiset haluavat muutoinkin nauttia ulkona olemisesta tai pitää kotinsa/loma-asuntonsa ikkunoita auki. Tätä asiaa ei ole esityksessä pohdittu.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan esityksen tarkoittama luparajan nostaminen 10 000 laukaumäärästä 50 000 laukaumäärään todennäköisesti lisäisi pienehköistä ampumaradoista aiheutuvaa haittaa melulle herkkiin kohteisiin ja voisi meluhaitan lisääntymisen vuoksi olla melulle altistuvien kannalta merkittävä muutos.

Ampumaratojen aiheuttaman meluhaitan ehkäisemiseksi joudutaan usein nykyisinkin tekemään merkittäviä meluntorjuntatoimenpiteitä, jotta ympäristöluvista asetetut melun raja-arvot eivät ylittyisi. Haasteena on, että melua ei ilmiönä tai terveys- ja viihtyisyyshaittaa aiheuttavana tekijänä tunneta riittävästi ja meluntorjuntarakenteet saatetaan suunnitella riittämättömästi. Tällaisista tilanteista on aiheutunut pitkittyneitä valituskierteitä.

Meluhaitan torjunnan osalta etukäteen tehty suunnittelu ja oikeanlainen meluntorjunnan toteuttaminen ovat aina haitan poistamisen kannalta järkevää ja taloudellisesti kannattavaa. Jälkikäteen toteutettava meluntorjunta on usein kallista ja vaikeasti toteutettavissa.

Haulikkoammunnan rajoitteiden osalta ELY-keskus toteaa, että haulikkoammuntaan kuuluva ampumapaikkojen ja suuntien vaihtelu voi merkittävästi lisätä melulle altistumista ja toisaalta meluntorjuntatoimien toteuttamista, riippuen radan sijoittumisesta melulle altistuviin kohteisiin. Lyijyhaulien käyttökiellon valvontaan liittyy erityisiä haasteita, koska toiminnanharjoittajan edustaja ei ole kaikkina radan käyttöaikoina läsnä valvomassa haulien käyttöä.

ELY-keskuksen mielestä hallituksen esityksen luonnoksessa ei ole esitetty ympäristönäkökulmasta riittäviä ampumaratojen luvanvaraisuuden nostamista puoltavia seikkoja. Valmistelussa tulisi tehdä tarkemmat selvitykset ampumaratojen toiminnan meluhaitasta ja siitä, miten ilmoitusmenettelyn yhteydessä varmistetaan meluntorjunnan toteutumisesta ja aiheutuvan meluhaitan pysymisestä hyväksyttävällä tasolla. Keskeistä olisi perustella, onko ilmoitusmenettely edes soveltuva jopa 50 000 laukausta vuodessa kokoisten ampumaratojen hyväksymiskäsittelyksi.

Koska riittäviä ympäristövaikutuksia ei esityksessä ole esitetty, Varsinais-Suomen ELY-keskuksen mielestä ilmoitusmenettelyllä käsiteltävien ampumaratojen laukausmäärä tulisi varovaisuusperiaatte huomioiden olla selvästi alhaisempi kuin 50 000 laukausta vuodessa.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan esityksen keskeisenä tavoitteena tulisi olla ampumaratatoiminnasta aiheutuvan terveys- ja viihtyisyyshaitan vähentäminen. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää esityksen vaikutusten arvioinnin täydentämistä. Lisäksi esityksen valmistelussa tulee varmistaa, että ampumarata-asioita käsitteleville kuntien viranomaisille annetaan riittävästi neuvontaa ja opastusta meluhaitan ja sen edellyttämän meluntorjunnan toteamisesta sekä meluhaitan torjunnalle annettavista riittävistä määräyksistä.

Siirtymäsäännösten osalta ELY-keskus pitää ehdotuksen mukaista määräaikaa tehdä ilmoitus tai hakea ympäristölupa kannatettavana.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ryhmäpäällikkö Sanna-Liisa Suojasto ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Elinor Slotte.

Slotte Elinor
Varsinais-Suomen ELY

Suojasto Sanna-Liisa
Varsinais-Suomen ELY-keskus - Ympäristö ja luonnonvarat vastuualue